

1. APDROŠINĀŠANAS LĪGUMĀ LIETOTIE TERMINI

- 1.1. **Apdrošinātais** – apdrošināšanas polisē norādītā persona, kuras labā ir noslēgts apdrošināšanas līgums un kurai ir apdrošināmā interese.
- 1.2. **Apdrošinājuma summa** – naudas summa, par kādu ir apdrošināts apdrošināšanas objekts.
- 1.3. **Atbildības periods** – laika posms pēc nogaidīšanas perioda, kurā apdrošinātā riska iestāšanās tiek uzskatīta par apdrošināšanas gadījumu.
- 1.4. **Atlīdzināmie zaudējumi** – atbilstoši šiem noteikumiem aprēķinātie zaudējumi pirms pašriska atskaitīšanas, kas ir notikušā apdrošināšanas gadījuma tiešs rezultāts.
- 1.5. **Apdrošināšanas gadījums** – ar apdrošināto risku cēloņsakarīgi saistīts notikums vai notikumi, kuriem iestājoties paredzēta apdrošināšanas atlīdzības izmaksa atbilstoši apdrošināšanas līgumam.
- 1.6. **Neatlīdzināmo zaudējumu līmenis** – apdrošināšanas polisē norādīts zaudējumu apmērs, līdz kuram nav paredzēta apdrošināšanas atlīdzības izmaksa. Labības veldres un nepārziemošanas gadījumā neatlīdzināmo zaudējumu līmenis tiek noteikts procentuālā izteiksmē no apdrošinātā lauka platības. Savvaļas dzīvnieku nodarīto postījumu riska iestāšanās gadījumā neatlīdzināmo zaudējumu līmenis tiek noteikts naudas vērtībā. Citu apdrošināto risku iestāšanās gadījumā neatlīdzināmo zaudējumu līmenis tiek noteikts procentuālā izteiksmē no apdrošinātā lauka apdrošinājuma summas. Ja zaudējums pārsniedz neatlīdzināmo zaudējumu līmeni, tad viss zaudējuma apmērs ir atlīdzināms zaudējums, no kura tiek atskaitīts pašrisks, ja tāds ir norādīts apdrošināšanas polisē.
- 1.7. **Augu attīstības stadijas** – augu attīstības posmi saskaņā ar Latvijas Republikas Valsts Augu aizsardzības dienesta tīmekļvietnē publicēto kultūraugu fenoloģiju formātā AS 0–99.
- 1.8. **Nogaidīšanas periods** – apdrošināšanas polisē noteiktais dienu skaits, sākot no apdrošināšanas līguma darbības sākuma datuma, kura laikā apdrošinātā riska iestāšanās netiek uzskatīta par apdrošināšanas gadījumu.
- 1.9. **Pašrisks** – apdrošināšanas polisē norādītā zaudējumu daļa, kas izteikta kā procents no zaudējuma apmēra vai apdrošinājuma summas, ko atskaita no atlīdzināmiem zaudējumiem, aprēķinot apdrošināšanas atlīdzību par katru apdrošināšanas gadījumu.
- 1.10. **Maksimālais atlīdzības limits** – maksimālais atlīdzības apmērs, kas izteikts kā procents no lauka apdrošinājuma summas.
- 1.11. **Apdrošinātie lauki** – apdrošināšanas polisē norādītie lauki atbilstoši Lauku atbalsta dienesta (LAD) uzturētajai lauku bloku kartei, kurā norādīta lauka atrašanās vieta, tā platība un lauku bloka numurs (ID).
- 1.12. **Labības veldre** – labības sagulums, stiebru noliekšanās un stiebru aizlūšana, kas ir vertikāli augošu augu pārvietošanās no vertikālas uz horizontālu pozīciju, ko izraisījis vētras un/vai lietusgāzes risks atbilstoši 3.2. un 3.3. punktā minētajam skaidrojumam.
- 1.13. **Vasarāji** – augi, kuri tiek sēti un kuru raža tiek novākta viena kalendārā gada ietvaros.
- 1.14. **Ziemāji** – augi, kuru raža tiek novākta nākamajā kalendārā gada pēc kalendārā gada, kad tie tiek sēti.
- 1.15. **Vadlīnijas ražas zuduma apmēra noteikšanai** – apdrošinātāja izstrādātas vadlīnijas paredzamā ražas zuduma noteikšanai, pamatojoties uz labības kultūru, auga bojājumu tipu, auga attīstības stadiju bojājuma iestāšanās laikā un bojāto augu īpatsvaru. Vadlīnijas ražas zuduma apmēra noteikšanai ir neatņemama apdrošināšanas līguma sastāvdaļa.
- 1.16. **Zemapdrošināšana** – gadījums, kad apdrošinātā lauka apdrošinājuma summa ir mazāka par apdrošinātā lauka paredzamo ražas vērtību.
- 1.17. **Virsapdrošināšana** – gadījums, kad apdrošinātā lauka apdrošinājuma summa ir lielāka par apdrošinātā lauka paredzamo ražas vērtību.

2. APDROŠINĀŠANAS OBJEKTS UN APDROŠINĀJUMA SUMMA

- 2.1. Apdrošināšanas objekts ir apdrošināšanas polisē norādītie apdrošinātajos laukos augošie augi.
- 2.2. Apdrošināšanas polisē apdrošinājuma summa tiek noteikta katram apdrošinātajam laukam atsevišķi.
- 2.3. Apdrošinājuma summa nosakāma, katram laukam novērtējot paredzamo ražas vērtību.
- 2.4. Apdrošinājuma summu nosaka apdrošinājuma ņēmējs. Apdrošinājuma ņēmējs uzņemas pilnu atbildību par apdrošinājuma summas noteikšanu un tās atbilstību apdrošināšanas objekta vērtībai.

3. APDROŠINĀTIE RISKI

Tiek apdrošināts pēkšņs un iepriekš neparedzams augu tiešs bojājums vai zaudējumi, kas radušies apdrošināšanas polisē noteikto apdrošināto risku iestāšanās rezultātā apdrošināšanas līgumā noteiktajā atbildības periodā un kas nav šī apdrošināšanas līguma izņēmums.

- 3.1. **Krusa** – ledus graudu nokrišņu tieša iedarbība uz augiem.
- 3.2. **Vētra** – vējš ar ātrumu virs 17,2 m/s jeb 8 balles pēc Boforta skalas (pēc apdrošinātajam laukam tuvākās meteoroloģiskās stacijas uzrādītajiem datiem) vai kad ir nepārprotami konstatējams, ka augu bojājumi radušies vētras dēļ.
- 3.3. **Lietusgāze** – spēcīgs lietus, kas pārsniedz 15 mm nokrišņu uz vienu kvadrātmetru 15 minūšu laikā vai 50 mm nokrišņu uz vienu kvadrātmetru 24 stundu laikā vai kad ir nepārprotami konstatējams, ka augu bojājumi radušies lietusgāzes dēļ.
- 3.4. **Nepārziemošana** – augu nosaišana, nosmakšana zem ledus garozas, izsušana vai sapūšana, ko ir izraisījis sals, ledus vai sniegs laika periodā no 1. decembra līdz 30. aprīlim.
- 3.5. **Savvaļas dzīvnieku nodarītie postījumi** – savvaļas zīdītājdzīvnieku vai putnu nodarītie bojājumi augiem laika periodā no 1. decembra līdz 30. aprīlim.
- 3.6. Attiecībā uz pašrisku un neatlīdzināmo zaudējumu līmeni visi augu bojājumi, kas radušies atbildības perioda laikā viena apdrošinātā riska iestāšanās rezultātā, tiek uzskatīti par vienu apdrošināšanas gadījumu.

4. APDROŠINĀTO RISKU IESTĀŠANĀS PAZĪMES

Apdrošinātais risks iestāties, ja:

- 4.1. **Krusas** dēļ augi vai to daļas ir sakapātas, salauztas, sabojātas, saplēstas vai iznīcinātas, ir izdauzīti graudi un ir konstatējamas krusai raksturīgās pazīmes – neregulāri un izteikti punktveida bojājumi.
- 4.2. **Lietusgāzes** dēļ augi vai to daļas ir pārsprāgušas, salauztas, sadauzītas, noplēstas, izskalotas, tām ir izdauzīti graudi, vai lietugāzes izraisītas augsnes erozijas dēļ augi ir izrauti vai virs tiem izveidojies augsnes sanesums.
- 4.3. **Vētras** dēļ augi vai to daļas ir atrautas no saknes, sadauzītas, salauztas, ieplēstas, norautas, saberztas vai aizpūstas.
- 4.4. **Savvaļas dzīvnieku nodarīto postījumu** dēļ augi vai to daļas ir samīdītas, uzraktas, augiem ir izkosti augšanas centri vai dzinums vai tiem ir citi savvaļas zīdītājdzīvnieku vai putnu radīti bojājumi.
- 4.5. **Nepārziemošanas un/vai savvaļas dzīvnieku nodarīto postījumu** dēļ pēc augu veģetācijas atsākšanās tiek konstatēts, ka dzīvo produktīvo augu skaits uz 1 kvadrātmētru, ja apdrošināšanas polisē nav noteikts citādi, ir mazāks par:
 - 125 – ziemas kviešiem;
 - 100 – ziemas rudziem;
 - 100 – ziemas miežiem;
 - 100 – ziemas tritikālei;
 - 10 – ziemas rapsim;
 - 20 – ziemas rīpsim.

5. ATBILDĪBAS PERIODS

- 5.1. Atbildības perioda sākums:
 - 5.1.1. **Krusas, vētras un lietugāzes riskam** atbildības periods sākas pēc nogaidīšanas perioda, ja tāds norādīts apdrošināšanas polisē.
 - 5.1.2. **Nepārziemošanas un savvaļas dzīvnieku postījumu riskam** atbildības periods sākas no apdrošināšanas līguma darbības sākuma datuma, bet ne agrāk kā 1. decembrī apdrošinātā auga sējas gadā.
- 5.2. Atbildības perioda beigas:
 - 5.2.1. **Vētras un lietugāzes riskam** atbildības periods beidzas pēc augu attīstības stadijas AS 89 (pilngatavība) sasniegšanas, bet ne vēlāk kā:
 - vasarājiem – augu ražas gada 30. septembrī;
 - ziemājiem – augu ražas gada 31. augustā.
 - 5.2.2. **Krusas riskam** atbildības periods beidzas pēc ražas novākšanas, bet ne vēlāk kā:
 - vasarājiem – augu ražas gada 30. septembrī;
 - ziemājiem – augu ražas gada 31. augustā.
 - 5.2.3. **Nepārziemošanas un savvaļas dzīvnieku nodarīto postījumu riskam** atbildības periods beidzas pēc 30. aprīļa augu ražas gadā.

6. IZNĒMUMI

Netiek atlīdzināti zaudējumi:

- 6.1. Ja apdrošinātais risks ir iestāties apdrošināšanas polisē noteiktajā nogaidīšanas periodā.
- 6.2. Kas nepārsniedz neatlīdzināmo zaudējumu līmeni.
- 6.3. Ja nepārziemošanas vai savvaļas dzīvnieku nodarīto postījumu riska iestāšanās dēļ ir bojāts viens vai vairāki Apdrošinātā lauka apgabali, netiek atlīdzināti zaudējumi par tiem apgabaliem, kuru bojātā platība vienlaidus nepārsniedz neatlīdzināmo zaudējumu līmeni.
- 6.4. Saistībā ar bojājumiem augu slimību, kukaiņu, grauzēju vai citu kaitēkļu ietekmes dēļ.

- 6.5. Labības veldres iestāšanās dēļ pirms augu attīstības stadijas AS 60 (ziedēšanas sākums) un pēc augu attīstības stadijas AS 89 (pilngatavība) sasniegšanas. Neatkarīgi no augu attīstības stadijas netiek atlīdzināti zaudējumi par labības veldres iestāšanos pākšaugiem un eļļas augiem.
- 6.6. Apdrošinātajam riskam iestājoties pirms vai pēc šajos noteikumos norādītā atbildības perioda, ja apdrošināšanas polisē nav norādīts citādi.
- 6.7. Saistībā ar bojājumiem augsnes slāņa drenāžas sistēmas nepienācīgas darbības vai bebru aizsprostu izraisīta augsnes sablīvējuma dēļ.
- 6.8. Nespējot novākt ražu nelabvēlīgu laikapstākļu, tehnikas salūšanas vai nepieejamības, vai jebkādu citu iemeslu dēļ.
- 6.9. Saistībā ar augu bojājumiem labas lauksaimniecības prakses nosacījumu neievērošanas vai nepienācīgas lauku apsaimniekošanas dēļ, tostarp, ja nav ievērotas saistošo normatīvo aktu prasības.
- 6.10. Apdrošinājuma ņēmēja, apdrošinātā, labuma guvēja vai to darbinieku ļauna nolūka vai rupjas neuzmanības dēļ.
- 6.11. Saskaņā ar šiem apdrošināšanas noteikumiem nav apdrošināta personas civiltiesiskā atbildība, netiek atlīdzināta atrautā peļņa, zaudējumi saistībā ar nesavlaicīgām piegādēm, pārtraukumiem ražošanā, tirdzniecībā, līgumsaistību neizpildi, līgumsodiem un citiem finansiāliem vai netiešiem zaudējumiem, lai arī tam par iemeslu bija apdrošinātā riska iestāšanās.
- 6.12. Kuras radījušas salnas un/vai sarma – nelielu ledus daļiņu nosēdums uz augiem.
- 6.13. Augu ražas kvalitātes zuduma dēļ.
- 6.14. Kara, invāzijas, ārvalstu ienaidnieku darbības (ar vai bez kara pieteikšanas), dumpja, revolūcijas, sacelšanās, sabiedrisko nemieru, militāras vai uzurpētas varas dēļ.
- 6.15. Terorisma (Latvijas Krimināllikuma izpratnē) dēļ. Netiek atlīdzināti arī jebkādi zaudējumi vai izdevumi, kas tieši vai netieši radušies saistībā ar jebkādiem terorisma dēļ nodarīto vai potenciāli nodarāmo zaudējumu novēršanas pasākumiem.
- 6.16. Latvijas Republikas valsts, pašvaldības vai tiesu varas institūcijas pieņemto lēmumu dēļ, tostarp īpašuma konfiscēšanas, aresta vai iznīcināšanas dēļ pēc valsts varas institūciju norādījumiem.
- 6.17. Kodolreakcijas, kodolsprādziena, radiācijas, radioaktīvā vai cita veida vides piesārņojuma dēļ.
- 6.18. Šis līgums jebkurā gadījumā neietver jebkādu zaudējumu, saistības, izmaksas vai izdevumus, kas tiešā vai netiešā veidā izriet no vai rodas neatkarīgi no jebkādiem citiem saistītajiem apstākļiem, saistībā ar jebkuru infekcijas slimību vai ar to saistītiem draudiem vai bažām (pamatotām vai nepamatotām), vai epidēmijas vai pandēmijas uzliesmojumu neatkarīgi no tā, vai tas ir izsludināts (atklāts) vai nav, vai saistībā ar jebkādam aktivitātēm, kas veiktas, lai ierobežotu vai novērstu to izplatību. Par infekcijas slimību uzskatāma jebkura slimība, kas izplatās no viena cilvēka uz otru vai no dzīvnieka uz cilvēku, pārnēsājot baktērijas, vīrusus vai patogēnus starp tā nesēju un inficēto personu, vai infekcijas izplatīšanās jebkādā citā veidā, piemēram, caur ēdienu izplatoties no infekcijas nesēja uz inficēto personu.

7. APDROŠINĀŠANAS ATLĪDZĪBAS APRĒKINĀŠANA UN IZMAKSA

- 7.1. Ja tiek konstatēts, ka augu bojājumi ir apdrošinātā riska iestāšanās sekas, tad katram cietušajam apdrošinātajam laukam tiek aprēķināts kopējais bojājumu apmērs.
- 7.2. Iestājoties **nepārziemošanas vai savvaļas dzīvnieku nodarīto postījumu riskam**, apdrošināšanas atlīdzība tiek noteikta, piemērojot apdrošināšanas polisē noteikto fiksēto atlīdzības apmēru proporcionāli cietušajai lauka daļai un neieturot pašrisku.

- 7.3. Ja paredzamais ražas zuduma apmērs saskaņā ar vadlīnijām ražas zuduma apmēra noteikšanai **krusas, vētras** vai **lietusgāzes riska** dēļ pārsniedz 7.3.1.–7.3.3. punktā minēto apmēru un apdrošinātais risks ir iestājies minētajā laika periodā, tad apdrošināšanas atlīdzība tiek noteikta 7.3.1.–7.3.3. punktā minētajā procentuālajā apmērā no apdrošinātā lauka apdrošinājuma summas un neieturot pašrisku:
- 7.3.1. līdz 1. maijam auga ražas gadā – 20 % no apdrošinātā lauka apdrošinājuma summas;
- 7.3.2. no 1. maija līdz 15. maijam auga ražas gadā – 40 % no apdrošinātā lauka apdrošinājuma summas;
- 7.3.3. no 16. maija līdz 31. maijam auga ražas gadā – 60 % no apdrošinātā lauka apdrošinājuma summas.
- 7.4. Ja ir veikta atlīdzības izmaksa saskaņā ar noteikumu 7.3. punktu, apdrošinātājs ir pilnībā izpildījis savas saistības attiecībā uz konkrēto apdrošināto lauku, un turpmāki zaudējumi, kas radušies konkrētajam apdrošinātajam laukam, netiek atlīdzināti, ja vien apdrošinātājs un apdrošinājumaņēmējs par to nav attiecīgi vienojušies.
- 7.5. Apdrošināšanas atlīdzība, krusas, vētras vai lietusgāzes riskiem iestājoties pēc 7.3.punktā minētā laika perioda, tiek noteikta saskaņā ar Vadlīnijām ražas zuduma apmēra noteikšanai, un ieturot pašrisku.
- 7.6. Iestājoties **labības veldrei**, apdrošināšanas atlīdzība tiek noteikta 15 % apmērā no apdrošinājuma summas lauka daļai, kuru skārusi veldre, ja apdrošināšanas polisē nav norādīts citādi. Labības veldres gadījumā no apdrošināšanas atlīdzības netiek ieturēti pašriski. Iestājoties labības veldrei, apdrošināšanas atlīdzība tiek izmaksāta tikai tad, ja radies ražas zudums.
- 7.7. Apdrošināšanas gadījumos, kas nav paredzēti šo noteikumu 7.2.–7.6. punktā, apdrošināšanas atlīdzība tiek noteikta saskaņā ar Vadlīnijām ražas zuduma apmēra noteikšanai un ieturot pašrisku.
- 7.8. Ja apdrošinātā riska iestāšanās rezultātā samazinājusies apdrošinātā lauka platība, kurā jāveic augu mēslošana, apstrāde un novākšana, vai samazinājušās izmaksas ražas uzglabāšanai un transportēšanai, apdrošinātajam ir tiesības no aprēķinātās apdrošināšanas atlīdzības ieturēt apdrošinātajam radušos lauksaimniecības izmaksu ietaupījumu.
- 7.9. Izmaksājot apdrošināšanas atlīdzību par nepārziemošanu, savvaļas dzīvnieku nodarītajiem postījumiem vai pilnīgu augu bojāeju, turpmāki jebkura apdrošinātā riska izraisīti bojājumi lauka daļām, par kurām izmaksāta apdrošināšanas atlīdzība, netiek uzskatīti par apdrošināšanas gadījumu.
- 7.10. Kopējie atlīdzināmie zaudējumi pirms pašrisku ieturēšanas par lauku vai tā daļu nevar pārsniegt apdrošinātā lauka vai tā daļas proporcionālo apdrošinājuma summu. Ja, iestājoties apdrošināšanas gadījumam, tiek konstatēts, ka apdrošinājuma summa atšķiras no apdrošinātā lauka paredzamās ražas vērtības apdrošināšanas gadījuma brīdī, tad, aprēķinot apdrošināšanas atlīdzību, tiek piemēroti nosacījumi par zemapdrošināšanu vai virsapdrošināšanu.
- 7.11. Apdrošinātājs nosaka optimālo zaudējumu vietas apskates laiku.
- 7.12. Lēmums par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu tiek pieņemts 15 dienu laikā pēc visu nepieciešamo dokumentu saņemšanas un zaudējumu apmēra noteikšanas.

8. APDROŠINĀJUMA ŅĒMĒJA UN APDROŠINĀTĀ PIENĀKUMI UN TIESĪBAS

- 8.1. Apdrošinājumaņēmēja un apdrošinātā pienākumi pēc apdrošināšanas līguma spēkā stāšanās:
- 8.1.1. Veikt visus nepieciešamos pasākumus un izpildīt apdrošinātāja rekomendācijas, lai samazinātu apdrošināšanas gadījuma iestāšanās varbūtību vai zaudējumu apmēru, kā arī ievērot normatīvajos aktos noteiktās prasības un rekomendācijas augkopībai.
- 8.1.2. Sniegt apdrošinātajam pilnīgu un patiesu informāciju par apdrošinātajiem laukiem.
- 8.1.3. Līdz augu ražas gada 15. jūnijam iesniegt apdrošinātajam vienotā platību maksājuma izdrukus.
- 8.2. Apdrošinātā pienākumi pēc apdrošinātā riska iestāšanās:
- 8.2.1. Veikt visus iespējamus un saprātīgos pasākumus, lai samazinātu zaudējumus.
- 8.2.2. Nekavējoties, tiklīdz tas iespējams, telefoniski vai rakstveidā paziņot apdrošinātajam par apdrošinātā riska vai jebkura notikuma, ko var uzskatīt par apdrošināto risku, iestāšanos un saskaņot ar apdrošinātāju apdrošinātā riska iestāšanās vietas apskates laiku. Paziņošanas termiņš **nepārziemošanas riskam** ir 15. diena pēc šī riska Atbildības perioda beigu datuma, bet **savvaļas dzīvnieku nodarīto postījumu riskam** – 3. diena pēc šī riska Atbildības perioda beigu datuma.
- 8.2.3. Pierādīt zaudējumu iestāšanās faktu un apmēru, kā arī iesniegt visu apdrošinātāja pieprasīto informāciju un dokumentus, kas to apstiprina, ja rodas pretruna ar apdrošinātāja lēmumu vai aprēķināto atlīdzības apmēru.
- 8.2.4. Pēc apdrošinātā riska iestāšanās, kamēr apdrošinātājs nav veicis bojātā vai iznīcinātā apdrošinātā lauka apskati un sastādījis apskates protokolu, nav pieļaujama nekāda bojājumu novēršana vai apdrošinātā lauka un tā daļu apstrāde bez apdrošinātāja rakstveida piekrišanas. Atļauts veikt tikai neatliekamus pasākumus, lai novērstu tālākus zaudējumus un nepieļautu nelaimes gadījumus.
- 8.2.5. Ja apdrošināšanas objektu nevar saglabāt, nemainot tā stāvokli pēc notikušā negadījuma, nodrošināt, ka, tiklīdz tas iespējams, bojātie lauki tiek nofotografēti vai nofilmēti tā, lai būtu fiksēti bojājumi, un fotouzņēmumi vai videoieraksts tiek nodoti apdrošinātāja rīcībā.
- 8.3. Apdrošinātāja pārstāvim ir tiesības veikt apdrošināšanas objekta apskati 30 dienu laikā no apdrošināšanas līguma spēkā stāšanās dienas. Ja apskates laikā apdrošinātāja pārstāvis konstatē, ka apdrošinātā riska iestāšanās iespējamība vai iespējamais zaudējumu apmērs ir lielāks, nekā apdrošinājumaņēmējs vai apdrošinātais ziņojis apdrošinātajam, slēdzot apdrošināšanas līgumu, apdrošinātajam ir tiesības normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā piedāvāt apdrošinājumaņēmējam izdarīt grozījumus apdrošināšanas līgumā vai paziņot par apdrošināšanas līguma izbeigšanu.